

Blândă e atingerea

În fotografii cu o temperatură emoțională ridicată, Jenna Westra explorează moduri de a ne mișca – în spațiu, în relații, prin viață.

DE IOANA CHIRA

„Couple (Rotated)”, 2020, archival pigment print, 90 x 68.5 cm

Lucrări © Jenna Westra, prin amabilitatea artistei și a galeriilor Lubov (New York) și Schwarz Contemporary (Berlin).

O mână sprijinită pe coapsa femeii dezbrăcate, un picior trecut peste talia ei. Aproape că pot simți căldura mâinii, greutatea piciorului. Un asemenea răspuns visceral o așază pe Jenna Westra într-o listă personală de artiste ale căror imagini mi se par, după doi ani de pandemie, și mai percutante decât înainte.

„Couple (Rotated)” vorbește, la fel ca alte fotografii ale ei, despre intimitate prin intermediul atingerii. Uneori erotică, adesea platonice, această intimitate vine din plăcerea de a fi împreună, din familiaritate, din prietenie. Personajele din cadru, majoritatea femeii, sunt apropiate fizic și afectiv. Jenna Westra regizează dinamica dintre ele, fotografiază pe film și apoi decupează strâns cadrele astfel încât să pună accent pe poziții și gesturi și să creeze tensiune în jurul a ceea ce nu se vede în imagini.

În etapa de pregătire a ședințelor foto ce au loc în studioul ei din New York, își notează idei de ipostaze și mișcări, diverse moduri în care corpurile pot interacționa. Fotografii ce documentează spectacole de dans – în special ale Pinei Bausch și ale artistelor din mișcarea de dans postmodern, apărută în America odată cu al doilea val al feminismului – și filmele Nouului Val francez îi servesc drept referințe stilistice. În final, corpurile din imaginile ei, transformate într-un ansamblu de unghiuri, curbe și linii, dezvăluie un fragment din scena regizată. Conversația noastră a fost o privire în culisele acestei mizanscene.

Probabil din cauza tensiunii care înconjoară interacțiunea între oameni de doi ani încoace, primul lucru care m-a atras înspre fotografiile tale a fost atingerea. Felul intim, tandru în care femeile din imagini interacționează. Cum regizezi asemenea momente? Și ce schimbări ai făcut în procesul de lucru în timpul pandemiei?

Atingerea ca mod de a transmite intimitatea este un element central în practica mea. De obicei, înainte de a începe fotografierea, înainte de a mă afla în aceeași încăpăre cu ceilalți oameni, am deja în minte anumite imagini pe care vreau să le transform în realitate. Le dau participanților indicații despre cum aș vrea să interacționeze, să se atingă, dar materializarea propriu-zisă nu se suprapune niciodată perfect pe ceea ce anticipez. Îmi place să las loc pentru imprevizibil. Așa că lucrările sunt o negociere între ideea inițială și imaginea finală, există o mică fisură. De când a început pandemia, procesul de lucru mi s-a schimbat destul de mult. N-am putut lucra cu modele în studio înainte ca vaccinul să fie disponibil. Prin urmare, am experimentat cu autoportrete pentru prima dată după facultate. Și am petrecut mult timp afară, în parcuri sau pe plaje unde oamenii continuau să interacționeze și să se atingă, numai că a trebuit să găsesc aceste momente în loc să le construiesc. Mă interesează raportul între momente meticuloase construite și întâlniri întâmplătoare, există o tensiune în această alăturare de fotografii.

„Mă gândesc mereu că trebuie să găsesc imaginea bună, nu să o fac, pentru că doar după ce găsesc decuparea potrivită pot spune că am o fotografie reușită.”

„Lemon View Through Water (Monochrome)“, 2020, silver gelatin print, 48 x 58.5 cm

Cine sunt oamenii din imagini?

Am lucrat cu o mulțime de subiecți – atât prieteni apropiați, cât și oameni pe care nu-i întâlnisem niciodată sau pe care-i văzusem doar on-line. În timp mi-am format o distribuție de modele-colaboratori. Pe unii i-am fotografiat de zeci de ori. Ce au în comun toți este, probabil, un anumit nivel de confort cu propriile corpuri și cu mișcarea. Și o dorință de a performa în fața aparatului de fotografiat. Sunt mulți oameni deprinși cu mișcarea în acest grup – dansatori, coregrafi, yoghini, modele pentru desenarea corpului uman etc.

Știi că te uiți cu atenție la estetica fotografiilor care documentează spectacole de dans postmodern. Poți vorbi un pic despre asta? Te interesează acest moment din istoria dansului datorită legăturilor cu artele vizuale sau datorită faptului că figurile sale influente au fost în majoritate femei?

Îmi plac tot felul de fotografii ale unor performance-uri pentru că mă uit la fricțiunea dintre ce e regizat și ce e întâmplător. Dar mă atrag mai ales fotografiile cu dans/performance postmodern pentru că au o textură granulată, filmică și o anume atemporalitate. E o întâlnire poetică între imaginile-mișcare pe care coregraful le-a avut în minte, locul unde aparatul de fotografiat a fost poziționat și granularitatea filmului. Această combinație de elemente mi se pare incredibil de seducătoare și mă inspiră foarte mult. Îmi place, de asemenea, să mă gândesc cum ar fi arătat fotografiile dacă fotografarul ar fi ales un alt unghi și cum dansatorii au interpretat indicațiile primite. Există conexiuni cu felul în care lucrez eu însămi, o confluență de diferite mișcări, o intersecție de perspectivă, unghiuri și interpretări. Și, da, așa spune că rolul autoarelor, majoritatea femei, contribuie la această atracție.

De ce decupezi strâns cadrele?

Pentru mine, sunt două părți în obținerea unei compoziții a imaginii multumitoare. Prima are loc prin aparatul de fotografiat, a doua prin decupare. Rareori folosesc cadrul întreg. Mă gândesc mereu că trebuie să găsesc imaginea bună, nu să o fac, pentru că doar după ce găsesc decuparea potrivită pot spune că am o fotografie reușită. Îmi place să fac niște printuri miniaturale ale fotografiilor sau printuri de lucru și să mă joc cu diverse decupări folosind două bucăți de passepantout în formă de L. Le consider un al doilea ecran, post-fotografiere. Sunt foarte atentă și la colțurile cadrului și încerc să armonizez imaginea cu formatul dreptunghiular.

Ai lucrat mereu cu fotografie pe film. Cum se explică fidelitatea față de varianta asta analogică?

Principala explicație ține de felul în care vreau să-mi petrec timpul. Încerc să limitez timpul în care stau jos și mă uit la un ecran. Nu-mi doresc să fiu statică și să lucrez cu imagini care au atât de multă mișcare în ele. În plus, îmi place foarte mult să dezvolt manual fotografiile, să văd cum imaginea latentă apare treptat. Elementul de surpriză din momentul acela e incredibil. Apoi îmi plac textura și tonalitatea fotografiilor pe film. Sunt ireproductibile în sfera digitală. ■

„Dancers”, 2020,
silver gelatin print, 61 x 48 cm

„Intertwined Women“, 2021, archival pigment print, 66 x 44 cm